

Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela
kirjaamo@mela.fi
Toimitusjohtaja Heli Backman
Johtaja Päivi Wallin
Yksikönpäällikkö Marja-Leena Rautaparta

Keinosiemennystä ei tule rajata pois päivittäisistä karjataloustöistä

Olemme erittäin huolissamme tiedosta, jonka mukaan nautojen keinosiemennys rajataan pois päivittäisistä karjataloustöistä lomituksen yhteydessä. Osalla nautatiloista tilasiemennys on jo nykyisin osa normaalia päivittäistä työtä samalla tavoin kuin muut eläintenhoitotyöt.

Tilojen rakennekehitys ja kasvaneet etäisyydet lisäävät entisestään tarvetta tilasiemennyksille. Ulkopuolisen palvelun saatavuus ei ole kaikkialla enää samalla tasolla kuin aiemmin, minkä vuoksi yhä useampi tila hoitaa siemennykset itse osana normaalia päivittäistä eläintenhoitotyötä. Tämä on luonnollinen osa maatalouden kehitystä ja työn muuttumista.

Samalla tavoin kuin tilakokoon kasvu ja teknologian lisääntyminen ovat johtaneet siihen, että yhä useammalla tilalla tarvitaan koneiden ja automaation hallintaa, kehittyy myös siemennys entistä vahvemmin osaksi yrittäjän omaa päivittäistä eläintenhoitotyötä. Nykyään on entistä vähemmän tiloja, joissa pärjätään pelkästään käsikäyttöisten laitteiden osaamisella, ja vastaavasti enemmän tiloja, joissa edellytetään koneajotaitoa sekä muuta erityisosaamista. Sama kehitys koskee myös keinosiemennystyötä niin naudoilla kuin sioilla.

Tuottajat eivät odota, että jokainen lomittaja osaa tehdä siemennyksiä. Kyse on siitä, että ne lomittajat, joilla on tarvittava pätevyys ja osaaminen, voivat tehdä

siemennyksiä tiloilla, joilla siihen on todellinen tarve ja tilanteissa, joissa lomittajalla ei ole osaamista siementää, tulee olla mahdollisuus soittaa tilan ohjeiden mukaan siementäjä tilalle. Osalla lomittajista keinosiemennysosaaminen on jo olemassa, ja heidän työnsä on koettu erittäin tärkeäksi. Lomitusoppaan mukaisesti lomituspalvelutehtävät ovat samat, on kyse sitten vuosilomituksesta tai sijaisapulomituksesta. Erityisesti pitkissä sairaus- ja sijaisaputilanteissa siemennysten estyminen aiheuttaa erittäin merkittäviä tuotannollisia ja taloudellisia menetyksiä.

Perustelu laajamittaisen lomittajien kouluttamisen tarpeesta ei vastaa käytännön todellisuutta. Tarve koskee vain rajattua joukkoa halukkaita ja tehtävään soveltuvia henkilöitä. Sama toimintamalli on käytössä monessa muussakin erityisosaamista vaativassa lomitustyössä. Lomittajien osaamisen kehittäminen tukee myös työn mielekkyyttä, motivaatiota ja alan vetovoimaa. Erityisosaamista vaativat työtehtävät, kuten keinosiemennys, tarjoavat mahdollisuuden ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Monipuolinen työnkuva hyödyttää sekä lomittajia että tiloja, joilla tarvitaan yhä enemmän erikoistunutta osaamista osana päivittäistä karjanhoitoa.

Myöskään vahinkoriskit eivät ole poikkeuksellisia verrattuna muihin lomittajien vastuullisiin työtehtäviin. Vastuut voidaan määritellä samalla tavoin kuin muussakin koulutusta edellyttävässä työssä.

Pidämme ongelmallisena myös yhdenvertaisuusperustelua. Kaikilla tiloilla ei tehdä samoja töitä eikä kaikilla lomittajilla ole samanlaista osaamista nykyisinkään. Tämä ei ole estänyt toimivan ja tarkoituksenmukaisen lomitusjärjestelmän toteuttamista. Kun lomittajalla on tehtävään vaadittava osaaminen ja tilalla siihen tarve, ei keinosiemennystä tule rajata lomitustyön ulkopuolelle.

Emme tunnista mitään muuttuneita olosuhteita, jotka tukisivat nautojen keinosiemennyksen poistamista eläinten päivittäisestä hoitotyöstä. Keinosiemennykseen liittyvä tulkinta on ollut osana lomitusopasta ainakin vuodesta 2023 ja sisältyy myös 2.1.2026 päivättyyn lomitusoppaaseen:

”Sitä vastoin esimerkiksi lomituksen aikaisesta keinosiemennyksestä, poikimisesta, porsaiden kastroinnista ja hampaiden leikkuusta aiheutuvat eläinten hoitotyöt, vastaavasti kuin sairaan eläimen hoitotyöt, voidaan katsoa viikon jaksoon kuuluviksi ja ne voidaan hoitaa vuosilomalomituksessa siltä osin kuin ne ovat välttämättömiä ja kuuluvat vuosilomalla olevan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen. Jos tällaisten

tehtävien hoitaminen vaatii esimerkiksi ylimääräistä käyntiä maatalousyrityksessä, kyse ei ole LPL:n 8 c §:n tarkoittamasta valvontakäynnistä.”

Edellytämme, että Mela luopuu suunnitelmista rajata nautojen keinosiemennys pois päivittäisistä karjataloustöistä.

MTK-Etelä-Pohjanmaa
MTK-Etelä-Savo
MTK-Häme
MTK-Kaakkois-Suomi
MTK-Keski-Pohjanmaa
MTK-Keski-Suomi
MTK-Lappi
MTK-Pirkanmaa
MTK-Pohjois-Karjala
MTK-Pohjois-Savo
MTK-Pohjois-Suomi
MTK-Satakunta
MTK-Uusimaa
MTK-Varsinais-Suomi

Vastuksen toimitus ja tarvittaessa lisätietoja antaa:

Virve Hindström
Asiantuntija, MTK-Satakunta
virve.hindstrom@mtk.fi
+358 50 350 2599

Terhi Löfstedt
Toiminnanjohtaja, MTK-Satakunta
terhi.lofstedt@mtk.fi
+358 400 294 123